

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

12. července 2012 *

„Ochrana spotřebitelů — Smlouvy o spotřebitelském úvěru — Směrnice 2008/48/ES — Články 22, 24 a 30 — Vnitrostátní právní úprava, jejímž cílem je provést tuto směrnici — Použitelnost na smlouvy, které nespádají do věcné a časové působnosti uvedené směrnice — Povinnosti, kterou toutéž směrnicí nejsou stanoveny — Omezení bankovních poplatků, které může věřitel vybírat — Články 56 SFEU, 58 SFEU a 63 SFEU — Povinnost zavést do vnitrostátního práva vhodné a účinné postupy pro mimosoudní řešení sporů“

Ve věci C-602/10,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Judecătoria Călărași (Rumunsko) ze dne 6. prosince 2010, došlým Soudnímu dvoru dne 21. prosince 2010, v řízení

SC Volksbank România SA

proti

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor – Comisariatul Județean pentru Protecția Consumatorilor Călărași (CJPC),

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení J.-C. Bonichot, předseda senátu, A. Prechal (zpravodajka), L. Bay Larsen, C. Toader a E. Jarašiūnas, soudci,

generální advokátka: V. Trstenjak,

vedoucí soudní kanceláře: R. Șereș, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 19. dubna 2012,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za SC Volksbank România SA M. Niculeasou, R. Damaschinem a R. Nanescu, avocats,
- za rumunskou vládu R. H. Radu a R.-I. Munteanu, jako zmocněnci,
- za českou vládu M. Smolkem a J. Vláčilem, jako zmocněnci,
- za německou vládu T. Henzem a J. Kemper, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: rumunština.

- za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s S. Fiorentinem, avvocato dello Stato,
- za rakouskou vládu C. Pesendorfer, jako zmocněnkyní,
- za Evropskou komisi L. Bouyon a M. Owsiany-Hornung, jako zmocněnkyněmi,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 22, 24 a 30 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS (Úř. věst. L 133, s. 66 – a opravy – Úř. věst. 2009, L 207, s. 14, Úř. věst. 2010, L 199, s. 40 a Úř. věst. 2011, L 234, s. 46), jakož i článků 56 SFEU, 58 SFEU a 63 SFEU.
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi SC Volksbank România SA (dále jen „Volksbank“) a Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor - Comisariatul Județean pentru Protecția Consumatorilor Călărași (CJPC) (státní orgán pro ochranu spotřebitelů – oblastní komisariát na ochranu spotřebitelů v Călărași, dále jen „SOOS“) ve věci některých ustanovení obsažených ve smlouvách o spotřebitelských úvěrech uzavřených mezi Volksbank a jejími klienty, která jsou podle SOOS v rozporu s vnitrostátní právní úpravou, jejímž cílem je provést směrnici 2008/48.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Body 3, 4 a 7 odůvodnění směrnice 2008/48 znějí takto:

„(3) [...] [byly odhaleny] významné rozdíly mezi právními předpisy jednotlivých členských států v oblasti úvěrů pro fyzické osoby obecně a spotřebitelských úvěrů zvláště. [...]

(4) Situace *de facto* a *de iure* vyplývající z těchto rozdílů mezi vnitrostátními právními úpravami vede v některých případech k narušení hospodářské soutěže mezi věřiteli ve Společenství a vytváří překážky na vnitřním trhu tam, kde členské státy přijaly různá kogentní ustanovení přísnější než ustanovení podle směrnice [Rady] 87/102/EHS [ze dne 22. prosince 1986 sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se spotřebitelského úvěru (Úř. věst. 1987, L 42, s. 48; Zvl. vyd. 15/01, s. 326) ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/7/ES ze dne 16. února 1998 (Úř. věst. L 101, s. 17; Zvl. vyd. 15/04, s. 36, dále jen „směrnice 87/102“]. To omezuje schopnost spotřebitele přímo využít postupně rostoucí dostupnost přeshraničních úvěrů. [...]

[...]

(7) Pro usnadnění vzniku dobře fungujícího vnitřního trhu spotřebitelských úvěrů je nezbytné zajistit harmonizovaný rámec Společenství v celé řadě klíčových oblastí. [...]

4 Body 9 a 10 odůvodnění směrnice 2008/48 uvádějí:

„(9) Úplná harmonizace je nezbytná pro zajištění vysoké a rovnocenné úrovně ochrany zájmů všech spotřebitelů ve Společenství a pro vytvoření skutečného vnitřního trhu. Členskými státy by proto nemělo být povoleno zachovávat ani zavádět jiná vnitrostátní ustanovení, než která jsou stanovena v této směrnici. Kde tato harmonizovaná ustanovení nejsou, měly by mít členské státy i nadále možnost zachovávat nebo zavádět vnitrostátní právní předpisy. [...]

(10) Definice obsažené v této směrnici určují rozsah harmonizace. Povinnost členských států provést ustanovení této směrnice by se tedy měla omezovat na oblast její působnosti stanovenou uvedenými definicemi. Touto směrnicí by však nemělo být dotčeno uplatňování ustanovení této směrnice členskými státy v oblastech, které nespádají do oblasti její působnosti, je-li to v souladu s právem Společenství. Členské státy by tak mohly zachovat nebo zavést vnitrostátní právní předpisy, které odpovídají této směrnici nebo některým z jejích ustanovení, pro úvěrové smlouvy mimo oblast její působnosti, například na úvěrové smlouvy na částky nižší než 200 EUR nebo vyšší než 75 000 EUR. [...]

5 Bod 14 odůvodnění této směrnice zní takto:

„Úvěrové smlouvy týkající se poskytnutí úvěru zajištěného nemovitostí by měly být z oblasti působnosti této směrnice vyňaty. Tento druh úvěru má velmi specifickou povahu. Z oblasti působnosti této směrnice by měly být rovněž vyňaty úvěrové smlouvy, jejichž účelem je financování nabytí nebo zachování vlastnických práv k pozemku nebo ke stávající či projektované budově. [...]

6 Bod 44 odůvodnění uvedené směrnice uvádí:

„K zajištění průhlednosti a stability trhu by členské státy měly až do další harmonizace zajistit zavedení vhodných opatření pro regulaci věřitelů nebo dohled nad nimi.“

7 Článek 2 téže směrnice, nadepsaný „Oblast působnosti“, ve svém odstavci 2 stanoví:

„Tato směrnice se nevztahuje na

- a) úvěrové smlouvy, které jsou zajištěny hypotékou nebo jiným srovnatelným zajištěním běžně používaným v členském státě na nemovitý majetek nebo které jsou zajištěny právem souvisejícím s nemovitým majetkem;
- b) úvěrové smlouvy, jejichž účelem je nabytí nebo zachování vlastnických práv k pozemku nebo ke stávající nebo projektované budově;
- c) úvěrové smlouvy na celkovou výši úvěru nižší než 200 EUR nebo vyšší než 75 000 EUR;

[...]

8 Článek 22 směrnice 2008/48, nadepsaný „Harmonizace a kogentní povaha směrnice“, ve svém odstavci 1 stanoví:

„Pokud tato směrnice obsahuje harmonizovaná ustanovení, nesmějí členské státy ve svém vnitrostátním právu zachovávat ani zavádět ustanovení odchylná od ustanovení této směrnice.“

9 Článek 24 této směrnice, nadepsaný „Mimosoudní řešení sporů“, ve svém odstavci 1 stanoví:

„Členské státy zajistí zavedení vhodných a účinných postupů pro mimosoudní řešení spotřebitelských sporů v souvislosti s úvěrovými smlouvami, případně s využitím stávajících subjektů.“

10 Podle článků 27 a 29 směrnice 2008/48 uplynula lhůta pro její provedení dne 11. června 2010 a k tomuto datu byla směrnice 87/102 zrušena.

11 Článek 30 směrnice 2008/48, nadepsaný „Přechodná ustanovení“, stanoví:

„1. Tato směrnice se nevztahuje na úvěrové smlouvy již existující v den vstupu vnitrostátních prováděcích opatření v platnost.

2. Členské státy však zajistí, aby se články 11, 12, 13 a 17 a čl. 18 odst. 1 druhá věta a odst. 2 použily i pro úvěrové smlouvy na dobu neurčitou existující ke dni vstupu vnitrostátních prováděcích opatření v platnost.“

Rumunské právo

12 Cílem naléhavého nařízení vlády 50/2010 (*Monitorul Oficial al României*, část I, č. 389 ze dne 11. června 2010, dále jen „NNV 50/2010“) je provedení směrnice 2008/48 do vnitrostátního práva.

13 Článek 2 odst. 1 NNV 50/2010 stanoví:

„Toto naléhavé nařízení se použije na úvěrové smlouvy, včetně úvěrových smluv zajištěných hypotékou nebo právem k nemovitosti, jakož i na úvěrové smlouvy, jejichž předmětem je nabytí nebo zachování práv k nemovitosti postavené, vyprojektované nebo rekonstruované, na zařízení, úpravu, sanaci, rozšíření nebo zhodnocení nemovitosti, a to bez ohledu na celkovou výši úvěru.“

14 Článek 36 NNV 50/2010 stanoví:

„Věřitel může za poskytnutý úvěr vybírat pouze poplatek za analýzu spisu, poplatek za správu úvěru nebo poplatek za vedení kontokorentu, náhradu v případě předčasného splacení, náklady spojené s pojištěním, případně penále, a jednotný poplatek za služby poskytnuté na žádost spotřebitelů.“

15 Článek 85 odst. 2 NNV 50/2010 stanoví:

„Za účelem urovnání případných sporů a s výhradou práva spotřebitelů podat žalobu k soudu proti věřitelům a zprostředkovatelům úvěru, kteří porušili ustanovení tohoto naléhavého nařízení vlády, a práva spotřebitelů obrátit se na [SOOS] mohou spotřebitelé využít systém mimosoudního řešení stížností a odškodnění spotřebitelů podle ustanovení zákona 192/2006 o zprostředkování a zřízení profese zprostředkovatele ve znění pozdějších předpisů.“

16 Články 86 až 88 NNV 50/2010 definují režim sankcí, k nimž patří také sankce, jež mohou uložit zaměstnanci SOOS v případě porušení ustanovení tohoto nařízení.

17 Článek 94 NNV 50/2010 stanoví:

„Toto naléhavé nařízení vlády vstoupí v platnost 10 dnů po datu zveřejnění v části I *Monitorul Oficial al României*.“

18 Článek 95 NNV 50/2010 stanoví:

„1. U platných smluv musí věřitelé do 90 dnů od vstupu tohoto naléhavého nařízení v platnost zajistit soulad smlouvy s ustanoveními tohoto naléhavého nařízení.

2. Platné smlouvy se mění prostřednictvím dodatků do 90 dnů od vstupu tohoto naléhavého nařízení v platnost.

[...]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 19 Úvěrové smlouvy dotčené v původním řízení byly uzavřeny mezi Volksbank a jejími klienty před vstupem NNV 50/2010 v platnost.
- 20 Jedná se především o smlouvy poskytující spotřebitelům úvěry zajištěné hypotékou nebo jinými právy k nemovitostem.
- 21 Tyto smlouvy obsahují některá ustanovení o bankovních poplatcích, které má Volksbank právo požadovat od svých klientů a jež jsou předmětem sporu v původním řízení.
- 22 Ustanovení 3.5 všeobecných podmínek úvěrových smluv dotčených v původním řízení, nadepsané „Rizikový poplatek“, stanoví, že k tomu, aby byl žadateli poskytnut úvěr, může být povinen bance zaplatit rizikový poplatek, který se vypočítá ze zůstatku úvěru a platí se měsíčně po celou dobu platnosti úvěru.
- 23 Ustanovení 5 zvláštních podmínek uvedených smluv, rovněž nadepsané „Rizikový poplatek“, uvádí, že tento poplatek se rovná 0,2 % ze zůstatku úvěru a musí být placen měsíčně k určenému dni splatnosti, a to po celé období platnosti smlouvy.
- 24 Poté, co NNV 50/2010 vstoupilo dne 22. června 2010 v platnost, podnikla Volksbank kroky, jejichž cílem bylo přejmenovat v dodatcích úvěrových smluv sporná ustanovení na „Poplatek za správu úvěru“, který představuje kategorii poplatku uvedenou v článku 36 tohoto nařízení, nicméně bez změny jeho výše.
- 25 Je také pravda, že po vstupu NNV 50/2010 v platnost konstatoval SOOS v rámci kontrol provedených u Volksbank, že tato banka nadále vybírá takový „rizikový poplatek“, jako je poplatek uvedený v úvěrových smlouvách dotčených v původním řízení, jenž byl později označen jako „poplatek za správu úvěru“.
- 26 SOOS, který měl za to, že vybírání tohoto poplatku je v rozporu s článkem 36 NNV 50/2010, vydal rozhodnutí, na jehož základě musela Volksbank zejména zaplatit pokutu a byly jí uloženy další sankce. Volksbank napadla toto rozhodnutí u předkládajícího soudu.
- 27 Před tímto soudem Volksbank tvrdila, že některá ustanovení NNV 50/2010 jsou v rozporu se směrnicí 2008/48. Proto také s ohledem na cíl této směrnice, kterým je zavedení úplné harmonizace za účelem zajištění volného pohybu služeb poskytovaných úvěrovými institucemi, Volksbank tvrdila, že uvedený soud neměl ve sporu v původním řízení tato ustanovení použít.
- 28 Podle Volksbank je tedy čl. 2 odst. 1 NNV 50/2010 tím, že stanoví, že toto nařízení je použitelné na takové úvěrové smlouvy zajištěné hypotékou nebo jiným právem k nemovitosti, jako jsou smlouvy v původním řízení, v rozporu s čl. 2 odst. 2 směrnice 2008/48, jelikož toto ustanovení výslovně stanoví, že tato směrnice se na takové smlouvy nevztahuje.
- 29 Kromě toho stran smluv, které mohou být považovány za smlouvy spadající do působnosti směrnice 2008/48, Volksbank tvrdila, že článek 36 NNV tím, že obsahuje taxativní výčet bankovních poplatků, které může úvěrová instituce vybírat, překračuje tuto působnost, jelikož tato směrnice stanoví pouze pravidla týkající se odpovídajícího informování spotřebitelů.
- 30 Podle Volksbank je zákaz vybírat jiné poplatky než ty, které jsou uvedeny ve zmíněném článku 36, rovněž v rozporu s pravidly unijního práva v oblasti volného pohybu kapitálu a volného pohybu služeb.

- 31 Tvrdí, že pokud jde o volný pohyb služeb, tento zákaz vede ke zvýšení nákladů úvěrových institucí poskytujících své služby v Rumunsku, které brání tomu, aby byly tyto instituce konkurenceschopné na unijní úrovni. Podle Volksbank představuje tento zákaz rovněž překážku přístupu úvěrových institucí usazených mimo tento členský stát na rumunský trh spotřebitelských úvěrů.
- 32 Volksbank rovněž tvrdí, že pokud jde o volný pohyb kapitálu, rumunský spotřebitel již nemůže získat úvěry od úvěrových institucí usazených mimo uvedený členský stát z toho důvodu, že má právo požadovat vyloučení poplatků nebo ustanovení, která nejsou v souladu s ustanoveními NNV 50/2010.
- 33 Konečně Volksbank tvrdí, že možnost spotřebitele obrátit se přímo na SOOS, kterou upravuje čl. 85 odst. 2 NNV 50/2010, jakož i pravomoc tohoto orgánu uložit sankce, pokud má za to, že toto nařízení bylo porušeno, nepředstavují vhodný a účinný postup pro mimosoudní řešení sporů, který vyžaduje čl. 24 odst. 1 směrnice 2008/48, ale naopak mohou vést k většímu množství sporů, k čemuž ostatně v Rumunsku dochází.
- 34 Předkládající soud uvádí, že předmětem sporu v původním řízení je především platnost ustanovení nadepsaného „Rizikový poplatek“, které je uvedeno v úvěrových smlouvách uzavřených před vstupem NNV 50/2010 v platnost a jehož nadpis byl po tomto datu změněn na „Poplatek za správu úvěru“.
- 35 Tento soud má za to, že ustanovení NNV 50/2010 byla přijata za účelem naléhavého provedení směrnice 2008/48, a proto musí být používána v souladu s touto směrnicí. Podle tohoto soudu mohou však tato vnitrostátní ustanovení představovat nesprávné nebo neúplné provedení uvedené směrnice.
- 36 Za těchto podmínek se Judecătoria Călărași rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Musí být čl. 30 odst. 1 směrnice 2008/48 vykládán v tom smyslu, že zakazuje členským státům, aby stanovily, že se vnitrostátní zákon provádějící uvedenou směrnicí použije i na smlouvy uzavřené před vstupem tohoto zákona v platnost?
- 2) Představují ustanovení čl. 85 odst. 2 [NNV 50/2010] správné provedení čl. 24 odst. 1 směrnice 2008/48, který stanoví, že členské státy zajistí zavedení vhodných a účinných postupů pro mimosoudní řešení spotřebitelských sporů v souvislosti s úvěrovými smlouvami?
- 3) Musí být čl. 22 odst. 1 směrnice 2008/48 vykládán v tom smyslu, že zavádí úplnou harmonizaci v oblasti smluv o spotřebitelském úvěru, která neumožňuje členským státům, aby:
- a) rozšiřovaly působnost pravidel stanovených směrnicí 2008/48 na smlouvy výslovně vyloučené z působnosti uvedené směrnice (jako jsou hypoteční smlouvy nebo smlouvy týkající se vlastnického práva k nemovitosti), nebo
- b) ukládaly úvěrovým institucím další povinnosti týkající se poplatků, které mohou vybírat, nebo kategorií referenčních indexů, k nimž mohou vztahovat, pohyblivou úrokovou sazbu ve smlouvách o spotřebitelském úvěru, které spadají do působnosti vnitrostátního prováděcího ustanovení?
- 4) V případě záporné odpovědi na třetí otázku, musí být zásady volného pohybu služeb a volného pohybu kapitálu obecně a články 56 [SFEU], 58 [SFEU] a čl. 63 odst. 1 [SFEU] zvláště vykládány v tom smyslu, že zakazují členskému státu přijímat vůči úvěrovým institucím opatření, jimiž zakazuje uplatňovat ve smlouvách o spotřebitelském úvěru bankovní poplatky, které nejsou uvedeny v seznamu povolených poplatků, nejsou-li tyto poplatky stanoveny právními předpisy dotčeného státu?“

K předběžným otázkám

Ke třetí otázce písm. a)

- 37 Podstatou třetí otázky písm. a) předkládajícího soudu, kterou je třeba přezkoumat jako první, je to, zda čl. 22 odst. 1 směrnice 2008/48 musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby vnitrostátní opatření, jehož cílem je provést tuto směrnici do vnitrostátního práva, zahrnuje do své věcné působnosti takové úvěrové smlouvy, jako jsou smlouvy dotčené v původním řízení, jejichž předmětem je poskytnutí úvěru zajištěného nemovitostí, i když jsou takové smlouvy výslovně vyloučeny z věcné působnosti uvedené směrnice na základě čl. 2 odst. 2 písm. a) této směrnice.
- 38 Z článku 22 odst. 1 směrnice 2008/48 vykládaného ve světle bodů 9 a 10 odůvodnění této směrnice vyplývá, že pokud jde o úvěrové smlouvy, na které se vztahuje působnost této směrnice, tato směrnice stanoví úplnou harmonizaci, a jak vyplývá z nadpisu uvedeného článku 22, má kogentní povahu, což musí být vykládáno v tom smyslu, že ve specifických oblastech, na které se vztahuje tato harmonizace, nemohou členské státy zachovávat ani zavádět vnitrostátní ustanovení odchylná od ustanovení této směrnice.
- 39 Kromě toho zejména podle bodů 3, 4 a 7 směrnice 2008/48 se harmonizace, kterou má tato směrnice za cíl v některých klíčových oblastech, zásadně liší od harmonizace, která byla cílem směrnice 87/102, jež byla zrušena a nahrazena směrnicí 2008/48 a která stanovila – jak kvalifikoval Soudní dvůr – pouze minimální harmonizaci (v tomto smyslu viz zejména usnesení ze dne 16. listopadu 2010, Pohotovost, C-76/10, Sb. rozh. s. I-11557, bod 66 a citovaná judikatura).
- 40 Jak však vyplývá také z bodu 10 odůvodnění směrnice 2008/48, členské státy mohou v souladu s unijním právem uplatňovat ustanovení této směrnice v oblastech, které nespádají do její působnosti. Členské státy tak mohou zachovat nebo zavést vnitrostátní opatření, která odpovídají ustanovením této směrnice nebo některým z nich, pro úvěrové smlouvy mimo působnost uvedené směrnice.
- 41 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že předmětem úvěrových smluv dotčených v původním řízení je především poskytování úvěrů zajištěných nemovitostmi.
- 42 Podle čl. 2 odst. 2 písm. a) směrnice 2008/48 a s ohledem na bod 14 odůvodnění této směrnice takové úvěrové smlouvy tedy nespádají do působnosti této směrnice z důvodu specifické povahy tohoto druhu úvěrů.
- 43 Proto – jak vyplývá z bodu 40 tohoto rozsudku – pokud jde o takové smlouvy, nebrání harmonizace, kterou stanoví směrnice 2008/48, tomu, aby členský stát zahrnul tyto smlouvy do působnosti vnitrostátního opatření, jehož cílem je provést tuto směrnici, za tím účelem, aby na tyto smlouvy mohla být použita veškerá ustanovení této směrnice nebo některá z nich.
- 44 Proto je třeba na třetí otázku písm. a) odpovědět tak, že čl. 22 odst. 1 směrnice 2008/48 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby vnitrostátní opatření, jehož cílem je provést tuto směrnici do vnitrostátního práva, zahrnuje do své věcné působnosti takové úvěrové smlouvy, jako jsou smlouvy dotčené v původním řízení, jejichž předmětem je poskytnutí úvěru zajištěného nemovitostí, i když jsou takové smlouvy výslovně vyloučeny z věcné působnosti uvedené směrnice na základě čl. 2 odst. 2 písm. a) této směrnice.

K první otázce

- 45 Podstatou první otázky předkládajícího soudu, kterou je třeba přezkoumat jako druhou, je to, zda čl. 30 odst. 1 směrnice 2008/48 musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby vnitrostátní opatření, jehož cílem je provést uvedenou směrnici do vnitrostátního práva, vymezovalo svou časovou působnost

tak, že se použije i na takové úvěrové smlouvy, jako jsou smlouvy dotčené v původním řízení, které jsou vyloučeny z věcné působnosti této směrnice a jež byly platné k datu vstupu uvedeného vnitrostátního opatření v platnost.

K přípustnosti

- 46 Rumunská vláda má za to, že tato otázka je formulována velmi obecně, jelikož se týká smluv o spotřebitelském úvěru obecně, zatímco věc v původním řízení se vztahuje na úvěrovou smlouvu zajištěnou hypotékou, která nespadá do věcné působnosti směrnice 2008/48. Podle této vlády je tedy tato otázka částečně nepřijatelná.
- 47 Evropská komise uvádí, že se spor v původním řízení týká platnosti ustanovení uvedených v hypotéčních úvěrových smlouvách. Má však za to, že jelikož směrnice 2008/48 vylučuje takové smlouvy ze své působnosti a neobsahuje harmonizovaná ustanovení týkající se smluvních ustanovení, nebude mít odpověď na první otázku konkrétní vliv na uvedený spor.
- 48 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v rámci řízení upraveného v článku 267 SFEU je věcí pouze vnitrostátního soudu, kterému byl spor předložen a jenž musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, posoudit s ohledem na konkrétní okolnosti věci jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání jeho rozsudku, tak relevanci otázek, které klade Soudnímu dvoru. Jestliže se položené otázky týkají výkladu unijního práva, je tedy Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout (viz zejména rozsudek ze dne 18. března 2010, Alassini a další, C-317/08 až C-320/08, Sb. rozh. s. I-2213, bod 25 a citovaná judikatura).
- 49 Odmítnout rozhodnutí o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem je tedy možné pouze tehdy, pokud je zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (viz zejména rozsudek ze dne 14. února 2008, Varec, C-450/06, Sb. rozh. s. I-581, bod 24 a citovaná judikatura).
- 50 Ze spisu však vyplývá, že podstatou této otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 30 odst. 1 směrnice 2008/48 – pokud jde o takové úvěrové smlouvy, jako jsou smlouvy dotčené v původním řízení, které jsou vyloučeny z věcné působnosti uvedené směrnice a jež byly platné k datu vstupu vnitrostátního opatření, jehož cílem je provést tuto směrnici do vnitrostátního práva, v platnost – brání tomu, aby toto vnitrostátní opatření vymezilo svou časovou působnost tak, že se použije i na takovéto smlouvy.
- 51 Jelikož se jedná o otázku výkladu unijního práva, u níž přinejmenším není zjevné, že na ni nemůže být dána odpověď relevantní pro účely vyřešení sporu v původním řízení, je Soudní dvůr na ni povinen odpovědět.

K věci samé

- 52 Jak vyplývá z bodů 9 a 10 odůvodnění směrnice 2008/48, je v zásadě věcí členských států, aby stanovily podmínky, za nichž zamýšlejí použít svoji vnitrostátní právní úpravu provádějící tuto směrnici i na takové úvěrové smlouvy, jako jsou smlouvy dotčené v původním řízení, které nespadají do některé z oblastí, pro které měl unijní zákonodárce v úmyslu přijmout harmonizovaná ustanovení.
- 53 Z toho vyplývá, že i když členské státy mohou pro tyto smlouvy zavést ve své vnitrostátní právní úpravě, jejímž cílem je provést směrnici 2008/48, pravidlo přesně odpovídající přechodnému opatření stanovenému v čl. 30 odst. 1 uvedené směrnice, mohou v zásadě rovněž v souladu s pravidly smlouvy

o FEU a bez dotčení případných relevantních aktů odvozeného práva stanovit jiné přechodné opatření, jako je například opatření stanovené v článku 95 NNV 50/2010, které implikuje, že uvedená právní úprava se použije také na smlouvy platné k datu vstupu této právní úpravy v platnost.

- 54 S ohledem na výše uvedené je třeba na první otázku odpovědět tak, že čl. 30 odst. 1 směrnice 2008/48 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby vnitrostátní opatření, jehož cílem je provést tuto směrnici do vnitrostátního práva, vymezovalo svoji časovou působnost tak, že se použije i na takové úvěrové smlouvy, jako jsou smlouvy dotčené v původním řízení, které jsou vyloučeny z věcné působnosti této směrnice a jež byly platné k datu vstupu uvedeného vnitrostátního opatření v platnost.

Ke třetí otázce písm. b)

- 55 Podstatou třetí otázky písm. b) předkládajícího soudu, kterou je třeba zkoumat na třetím místě, je, zda čl. 22 odst. 1 směrnice 2008/48 musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby vnitrostátní opatření, jehož cílem je provést uvedenou směrnici do vnitrostátního práva, ukládalo úvěrovým institucím povinnosti, které nejsou stanoveny v uvedené směrnici a jež se týkají druhů poplatků, které mohou vybírat v rámci smluv o spotřebitelském úvěru spadajících do působnosti tohoto opatření, a kategorií referenčních indexů, k nimž mohou vztahovat pohyblivou úrokovou sazbu v těchto smlouvách.

K přípustnosti

- 56 Rumunská vláda a Komise tvrdí, že tato otázka je nepřijatelná v rozsahu, v němž se týká kategorií referenčních indexů, k nimž se může vztahovat pohyblivá úroková sazba ve smlouvách o spotřebitelském úvěru.
- 57 S ohledem na zásady připomenuté v bodech 48 a 49 tohoto rozsudku musí být tyto námitky přijaty.
- 58 Je totiž třeba konstatovat, že ze žádné skutečnosti ve spisu předloženém Soudnímu dvoru nevyplývá, že by použitelné vnitrostátní právo obsahovalo pravidla ukládající úvěrovým institucím i jiné povinnosti týkající se kategorií referenčních indexů, k nimž mohou vztahovat pohyblivou úrokovou sazbu, než jsou povinnosti stanovené směrnicí 2008/48. Uvedený spis nezmiňuje taková pravidla vnitrostátního práva a především neuvádí, že by tato pravidla byla předmětem sporu v původním řízení.
- 59 Z toho vyplývá, že není namístě odpovídat na třetí otázku písm. b) v rozsahu, v němž se týká kategorií referenčních indexů, k nimž se může vztahovat pohyblivá úroková sazba smluv o spotřebitelském úvěru.

K věci samé

- 60 Jak bylo uvedeno v bodě 40 tohoto rozsudku, zejména z bodu 10 odůvodnění směrnice 2008/48 vyplývá, že pokud jde o úvěrové smlouvy, které nespádají do věcné působnosti této směrnice, členské státy mohou zachovat nebo zavést vnitrostátní opatření, která odpovídají ustanovením uvedené směrnice nebo některým z nich.
- 61 Proto směrnice 2008/48, a zvláště její čl. 22 odst. 1, nebrání ani tomu, aby členský stát ukládal – pokud jde o tyto smlouvy – takové povinnosti, které nejsou stanoveny v této směrnici a jejichž cílem je chránit spotřebitele, jako jsou v projednávaném případě povinnosti uvedené v článku 36 NNV, který obsahuje taxativní výčet bankovních poplatků, které může věřitel vybírat od spotřebitelů.

- 62 Nejeví se totiž, že by takové pravidlo na ochranu spotřebitelů v oblasti, která není harmonizována směrnicí 2008/48, mohlo ovlivnit rovnováhu, na které je tato směrnice založena, v oblasti harmonizované touto směrnicí, mezi cílem ochrany spotřebitelů a cílem zajistit zavedení fungujícího vnitřního trhu v oblasti spotřebitelského úvěru.
- 63 Je třeba dodat – jak bylo uvedeno v bodě 38 tohoto rozsudku – že čl. 22 odst. 1 směrnice 2008/48 musí být ve světle bodů 9 a 10 odůvodnění této směrnice vykládán v tom smyslu, že pokud jde o úvěrové smlouvy, které spadají do působnosti této směrnice a jež předkládající soud zmiňuje v této otázce, přestože nejsou předmětem sporu v původním řízení, stanoví uvedená směrnice úplnou a povinnou harmonizaci, která v oblastech, na které se specificky vztahuje tato harmonizace brání tomu, aby členské státy zachovávaly nebo zaváděly jiná vnitrostátní ustanovení, než ta, která uvedená směrnice obsahuje.
- 64 Proto pokud jde o takové smlouvy, členské státy jsou oprávněny ukládat v oblasti bankovních poplatků takové povinnosti, jako jsou ty, které vyplývají z článku 36 pouze za podmínky, že směrnice 2008/48 neobsahuje harmonizovaná ustanovení v této oblasti.
- 65 Je však třeba konstatovat, že i když směrnice 2008/48 stanoví povinnosti týkající se informací, které musí věřitel poskytnout, pokud jde zejména o bankovní poplatky, jsou-li tyto součástí celkových nákladů ve smyslu čl. 3 písm. g) uvedené směrnice, neobsahuje tato naproti tomu hmotněprávní normy týkající se druhů poplatků, které může věřitel vybírat.
- 66 Z bodu 44 odůvodnění směrnice 2008/48 ostatně vyplývá, že k zajištění průhlednosti a stability trhu by měly členské státy až do další harmonizace zajistit zavedení vhodných opatření pro regulaci věřitelů nebo dohled nad nimi.
- 67 Proto je třeba na třetí otázku písm. b) odpovědět tak, že čl. 22 odst. 1 směrnice 2008/48 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby vnitrostátní opatření, jehož cílem je provést tuto směrnici do vnitrostátního práva, ukládalo úvěrovým institucím povinnosti, které nejsou stanoveny v uvedené směrnici a jež se týkají druhů poplatků, které mohou vybírat v rámci smluv o spotřebitelském úvěru, jež spadají do působnosti tohoto opatření.

Ke čtvrté otázce

- 68 Podstatou čtvrté otázky předkládajícího soudu je, zda pravidla Smlouvy týkající se volného pohybu služeb a kapitálu, zvláště články 56 SFEU, 58 SFEU a čl. 63 odst. 1 SFEU, musí být vykládána v tom smyslu, že brání ustanovení vnitrostátního práva, které zakazuje úvěrovým institucím vybírat některé bankovní poplatky.
- 69 Úvodem je třeba uvést, že není namístě zkoumat vnitrostátní opatření dotčené v původním řízení z hlediska pravidel Smlouvy týkajících se volného pohybu kapitálu.
- 70 Týká-li se totiž vnitrostátní opatření jak volného pohybu služeb, tak volného pohybu kapitálu, je třeba zkoumat, do jaké míry uvedená opatření ovlivňuje výkon těchto základních svobod a zda za okolností věci v původním řízení jedna z nich převažuje nad druhou. Soudní dvůr zkoumá dotčené opatření v zásadě s ohledem pouze na jednu z obou těchto svobod, ukáže-li se za okolností projednávaného případu, že jedna z nich je zcela druhotná ve vztahu k druhé a může být do ní zahrnuta (rozsudek ze dne 3. října 2006, Fidium Finanz, C-452/04, Sb. rozh. s. I-9521, bod 34).
- 71 I kdyby mělo být v projednávaném případě konstatováno – jak tvrdí Volksbank – že tím, že toto ustanovení omezuje klientům usazeným v Rumunsku přístup ke spotřebitelskému úvěru nabízenému společnostmi, které jsou usazené v jiných členských státech, má za účinek omezení využívání

uvedených služeb těmito klienty, a tak i snížení přeshraničních finančních toků souvisejících s takovými službami, jednalo by se pouze o nevyhnutelný důsledek případného omezení volného pohybu služeb (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek *Fidium Finanz*, bod 48).

- 72 Pokud jde o přezkum vnitrostátního ustanovení dotčeného v původním řízení s ohledem na pravidla Smlouvy týkající se volného pohybu služeb, z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že činnost úvěrové instituce spočívající v poskytování úvěrů představuje službu ve smyslu článku 56 SFEU (viz zejména výše uvedený rozsudek *Fidium Finanz*, bod 39).
- 73 Podle ustálené judikatury rovněž platí, že se pojem „omezení“ ve smyslu článku 56 SFEU vztahuje na opatření, která zakazují výkon volného pohybu služeb, tvoří překážku tomuto výkonu nebo jej činí méně atraktivním (viz zejména rozsudek ze dne 29. března 2011, *Komise v. Itálie*, C-565/08, Sb. rozh. s. I-2101, bod 45).
- 74 Co se týče otázky, za jakých okolností se může na takové opatření, které je bez rozdílu použitelné na všechny úvěrové instituce, jež poskytují své služby na rumunském území, jako je zákaz vybírat některé bankovní poplatky, o něž se jedná v daném případě, vztahovat uvedený pojem, je třeba připomenout, že právní úprava členského státu nepředstavuje omezení ve smyslu Smlouvy jen ze samotného důvodu, že jiné členské státy používají pro poskytovatele podobných služeb usazené na jejich území méně striktní nebo hospodářsky zajímavější pravidla (viz zejména výše uvedený rozsudek *Komise v. Itálie*, bod 49).
- 75 Pojem „omezení“ naopak zahrnuje zejména opatření přijatá členským státem, která, byť používaná bez rozdílu, ovlivňují přístup hospodářských subjektů z jiných členských států na trh (viz zejména výše uvedený rozsudek *Komise v. Itálie*, bod 46).
- 76 V projednávaném případě však nebylo tvrzeno, že by byl zákaz toho, aby věřitelé vybírali některé bankovní poplatky, obsažený ve vnitrostátním ustanovení dotčeném v původním řízení, uložen v souvislosti s povolováním v Rumunsku úvěrových institucí usazených v jiných členských státech.
- 77 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru rovněž nevyplývá, že zavedení takového zákazu představuje skutečný zásah do svobody těchto institucí uzavírat smlouvy.
- 78 Rumunská vláda i Komise totiž tvrdily – aniž to Volksbank zpochybňovala – že vnitrostátní právní úprava dotčená v původním řízení neukládá požadavky na snížení sazby – i když omezuje počet bankovních poplatků, které mohou obsahovat úvěrové smlouvy – jelikož nestanoví žádné omezení výše poplatků povolených vnitrostátním ustanovením dotčeným v původním řízení ani výše úrokové sazby obecně.
- 79 Proto, i když toto vnitrostátní ustanovení může vyžadovat změnu některých ustanovení smlouvy, samo o sobě nevede k dodatečným nákladům úvěrových institucí usazených v jiných členských státech ani *a fortiori* nenutí tyto podniky, aby změnily svou obchodní politiku a strategie, aby mohly vstoupit na rumunský trh za podmínek slučitelných s rumunskými právními předpisy.
- 80 Z toho vyplývá, že s ohledem na skutečnosti uplatňované před Soudním dvorem se nejeví, že uvedené vnitrostátní ustanovení činí přístup na uvedený trh méně atraktivním nebo že v případě, že k přístupu na tento trh dojde, skutečně omezuje možnost dotyčných podniků již od počátku účinně hospodářsky soutěžit s podniky, které jsou v Rumunsku již dlouhou dobu usazený.
- 81 Za těchto podmínek je dopad tohoto vnitrostátního ustanovení na poskytování služeb příliš neurčitý a nepřímý na to, aby takové vnitrostátní opatření mohlo být považováno za překážku obchodu uvnitř Společenství (obdobně viz zejména rozsudek ze dne 7. dubna 2011, *Francesco Guarnieri & Cie*, C-291/09, Sb. rozh. s. I-2685, bod 17 a citovaná judikatura).

- 82 S ohledem na skutečnosti, které má Soudní dvůr k dispozici, je tedy třeba dojít k závěru, že takové vnitrostátní opatření, jako je opatření dotčené v původním řízení, není v rozporu s pravidly Smlouvy týkajícími se volného pohybu služeb.
- 83 S ohledem na výše uvedené je třeba na čtvrtou otázku odpovědět tak, že pravidla Smlouvy týkající se volného pohybu služeb musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání ustanovení vnitrostátního práva, které zakazuje úvěrovým institucím, aby vybíraly některé bankovní poplatky.

Ke druhé otázce

- 84 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu, kterou je třeba přezkoumat jako poslední, je to, zda čl. 24 odst. 1 směrnice 2008/48 musí být vykládán v tom smyslu, že brání pravidlu, které je součástí vnitrostátního opatření, jehož cílem je provést směrnici 2008/48 a jež v oblasti sporů týkajících se spotřebitelských úvěrů umožňuje spotřebitelům, aby se přímo obrátili na orgán na ochranu spotřebitelů, který následně může uložit úvěrovým institucím sankce za porušení tohoto vnitrostátního opatření, aniž jsou předtím povinni využít postupů pro mimosoudní řešení sporů stanovených vnitrostátními právními předpisy pro takové spory.

K přípustnosti

- 85 Úvodem je třeba uvést, že i když se v projednávaném případě dotčené prováděcí opatření, a sice čl. 85 odst. 2 NNV 50/2010, použije v kontextu smluv o spotřebitelském úvěru, které nespadají do věcné a časové působnosti směrnice 2008/48, je nesporné, že je na takové smlouvy na základě uvedeného prováděcího opatření použitelné harmonizované ustanovení, které je předmětem této otázky, a sice čl. 24 odst. 1 směrnice 2008/48.
- 86 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Soudní dvůr v řadě případů rozhodl, že má pravomoc rozhodnout o žádostech o rozhodnutí o předběžné otázce týkajících se ustanovení unijního práva v situacích, kdy se skutkový stav v původním řízení nacházel mimo působnost unijního práva, a tedy spadal výlučně do pravomoci členských států, ale kdy se uvedená ustanovení unijního práva stala použitelnými v důsledku odkazu na jejich obsah ve vnitrostátním právu (viz zejména rozsudek ze dne 7. července 2011, Agafiței a další, C-310/10, Sb. rozh. s. I-5989, bod 38 a citovaná judikatura).
- 87 Soudní dvůr v tomto ohledu zejména zdůraznil, že pokud je cílem vnitrostátních právních předpisů přizpůsobit řešení situací, které jsou čistě vnitřní záležitostí, řešením upraveným unijním právem, například za účelem zabránění vzniku diskriminace vlastních státních příslušníků nebo případných narušení hospodářské soutěže nebo také za účelem zajištění jednotného postupu ve srovnatelných situacích, existuje jasný zájem na tom, aby se za účelem zabránění budoucím rozdílným výkladům dostalo ustanovením nebo pojmům převzatým z unijního práva jednotného výkladu, bez ohledu na podmínky, za kterých se mají uplatnit (viz zejména výše uvedený rozsudek Agafiței a další, bod 39 a citovaná judikatura).
- 88 V projednávaném případě takový zájem existuje, jelikož cílem použití harmonizovaného ustanovení stanoveného v čl. 24 odst. 1 směrnice 2008/48 na smlouvy o spotřebitelském úvěru, které nespadají do věcné a časové působnosti této směrnice, je zajištění toho, aby byl ve srovnatelných situacích uplatňován jednotný postup pro mimosoudní řešení sporů týkajících se takových smluv.
- 89 Rumunská vláda, jakož i Komise tvrdí, že tato druhá otázka je nepřijatelná, jelikož se týká postupů pro mimosoudní řešení sporů, ačkoli se věc v původním řízení těchto postupů konkrétně netýká. Výklad, který je v rámci této otázky požadován po Soudním dvoru, nemá podle nich žádný vztah k předmětu sporu v původním řízení.

- 90 Rumunská vláda má dále za to, že tato otázka je rovněž nepřipustná z důvodu, že předkládající soud žádá Soudní dvůr o výklad vnitrostátního práva, který je výlučně v pravomoci vnitrostátních soudů.
- 91 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že před předkládajícím soudem Volksbank tvrdila, že jelikož pravidlo, které je součástí vnitrostátního opatření, jehož cílem je provést směrnici 2008/48, a sice čl. 85 odst. 2 NNV 50/2010, umožňuje obrátit se na orgán na ochranu spotřebitelů, který může následně uložit úvěrovým institucím sankce, aniž musí být předtím uplatněny postupy pro mimosoudní řešení sporů stanovené vnitrostátními předpisy pro takové spory, je toto opatření v rozporu s čl. 24 odst. 1 směrnice 2008/48, který stanoví povinnost členských států zajistit vhodné a účinné postupy pro mimosoudní řešení spotřebitelských sporů v souvislosti se spotřebitelskými úvěry.
- 92 Je rovněž nesporné, že ve věci v původním řízení orgán na ochranu spotřebitelů, v projednávaném případě SOOS, skutečně uložil pokutu úvěrové instituci, v projednávaném případě Volksbank, z toho důvodu, že smlouvy o spotřebitelském úvěru uzavřené Volksbank obsahovaly ustanovení, která byla v rozporu s vnitrostátní právní úpravou, jejímž cílem je provést směrnici 2008/48, aniž tato úvěrová instituce měla předtím možnost řešit tento spor mimosoudní cestou.
- 93 Za těchto podmínek je třeba s ohledem na zásady připomenuté v bodech 48 a 49 tohoto rozsudku dospět k závěru, že jelikož se jedná o otázku výkladu unijního práva, u níž není přinejmenším zjevné, že na ni nemůže být dána odpověď relevantní pro účely vyřešení sporu v původním řízení, je Soudní dvůr povinen na ni odpovědět.

K věci samé

- 94 Je třeba konstatovat, že i když čl. 24 odst. 1 směrnice 2008/48 vyžaduje, aby postupy pro mimosoudní řešení sporů byly vhodné a účinné, toto ustanovení ani žádá jiná skutečnost ve směrnici 2008/48, která by mohla být zohledněna pro účely výkladu působnosti tohoto ustanovení, přesněji nestanoví podrobnosti týkající se těchto postupů nebo jejich vlastností.
- 95 Je proto věcí členských států, aby upravily podrobnosti týkající se uvedených postupů, včetně jejich případné závazné povahy, a přitom respektovaly užitečný účinek této směrnice (obdobně viz výše uvedený rozsudek Alassini a další, bod 44).
- 96 Je pravda, že tím, že vnitrostátní právní úprava ukládající povinnost využít nejprve postupu pro mimosoudní řešení sporů, zaručuje systematické využívání takového postupu, směřuje k posílení užitečného účinku směrnice 2008/48 (obdobně viz výše uvedený rozsudek Alassini a další, bod 45).
- 97 Nic to však nemění na tom, že ze znění a ostatně ani z účelu čl. 24 odst. 1 směrnice 2008/48 nebo z jiné související skutečnosti, která by mohla být zohledněna pro účely výkladu tohoto ustanovení, nevyplývá, že by toto ustanovení vyžadovalo, aby členské státy provedly uvedené ustanovení tak, že uloží takovou povinnost.
- 98 Směrnice 2008/48 nemůže ani bránit tomu, aby členský stát v rámci své široké posuzovací pravomoci, kterou mu ponechává tato směrnice v oblasti právní úpravy procesních podmínek týkajících se mimosoudního řešení sporů v souvislosti se smlouvami o spotřebitelském úvěru, umožnil spotřebitelům co nejširší přístup k orgánům, které jsou speciálně zřízeny na ochranu jejich zájmů, zejména z toho důvodu, že spotřebitelé, kteří se obecně nacházejí v podřízeném postavení ve vztahu k věřitelům, pokud jde jak o jejich vyjednávací sílu, tak o úroveň informovanosti, by si nemuseli být vědomi svých práv nebo se potýkat s obtížemi při jejich využívání.

- 99 Dále nelze mít za to, že takové vnitrostátní ustanovení, jako je čl. 85 odst. 2 NNV 50/2010, tím, že umožňuje obrátit se přímo na orgán na ochranu spotřebitelů, který má pravomoc ukládat pokuty, může z tohoto samotného důvodu způsobit nevhodnost, neúčinnost nebo narušení užitečného účinku směrnice 2008/48 v případě takových postupů pro mimosoudní řešení sporů týkajících se smluv o spotřebitelském úvěru, jako jsou postupy stanovené ve vnitrostátní právní úpravě dotčené v původním řízení.
- 100 S ohledem na výše uvedené je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že čl. 24 odst. 1 směrnice 2008/48 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání pravidlu, které je součástí vnitrostátního opatření, jehož cílem je provést tuto směrnici a jež v oblasti sporů týkajících se spotřebitelských úvěrů umožňuje spotřebitelům obrátit se přímo na orgán na ochranu spotřebitelů, jenž následně může uložit úvěrovým institucím sankce za porušení tohoto vnitrostátního opatření, aniž jsou tyto spotřebitelé předtím povinni využít postupů pro mimosoudní řešení stanovených vnitrostátními právními předpisy pro takové spory.

K nákladům řízení

- 101 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 22 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby vnitrostátní opatření, jehož cílem je provést tuto směrnici do vnitrostátního práva, zahrnuje do své věcné působnosti takové úvěrové smlouvy, jako jsou smlouvy dotčené v původním řízení, jejichž předmětem je poskytnutí úvěru zajištěného nemovitostí, i když jsou takové smlouvy výslovně vyloučeny z věcné působnosti uvedené směrnice na základě čl. 2 odst. 2 písm. a) této směrnice.
- 2) Článek 30 odst. 1 směrnice 2008/48 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby vnitrostátní opatření, jehož cílem je provést tuto směrnici do vnitrostátního práva, vymezovalo svoji časovou působnost tak, že se použije i na takové úvěrové smlouvy, jako jsou smlouvy dotčené v původním řízení, které jsou vyloučeny z věcné působnosti této směrnice a jež byly platné k datu vstupu uvedeného vnitrostátního opatření v platnost.
- 3) Článek 22 odst. 1 směrnice 2008/48 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby vnitrostátní opatření, jehož cílem je provést tuto směrnici do vnitrostátního práva, ukládalo úvěrovým institucím povinnosti, které nejsou stanoveny v uvedené směrnici a jež se týkají druhů poplatků, které mohou vybírat v rámci smluv o spotřebitelském úvěru, jež spadají do působnosti tohoto opatření.
- 4) Pravidla Smlouvy o FEU týkající se volného pohybu služeb musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání ustanovení vnitrostátního práva, které zakazuje úvěrovým institucím, aby vybíraly některé bankovní poplatky.
- 5) Článek 24 odst. 1 směrnice 2008/48 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání pravidlu, které je součástí vnitrostátního opatření, jehož cílem je provést tuto směrnici a jež v oblasti sporů týkajících se spotřebitelských úvěrů umožňuje spotřebitelům obrátit se přímo na orgán na ochranu spotřebitelů, jenž následně může uložit úvěrovým institucím sankce za porušení tohoto vnitrostátního opatření, aniž jsou tyto spotřebitelé předtím povinni využít postupů pro mimosoudní řešení stanovených vnitrostátními právními předpisy pro takové spory.

Podpisy.